

На основу члана 13. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју ("Службени гласник РС" број 10/13, 142/14, 103/15, 101/16, 35/23 и 92/23), члана 32. став 1. тачка 4. а у вези са чланом 20. става 1. тачке 9. Закон о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“, бр. 129/2007, 83/2014-др. закон, 101/2016-др. закон, 47/2018 и 111/2021-др. закон), члана 40. став 1. тачка 4. Статута општине Димитровград у вези са чланом 15. става 1. тачке 9. Статута општине Димитровград ("Сл. лист општине Димитровград" бр. 6/19) и члана 7. Одлуке о формирању Буџетског фонда за развој пољопривреде и руралног подручја општине Димитровград ("Службени лист Града Ниша" број 103/13), по прибављеном Решењу о давању претходне сагласности Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (број 001385734202414840007000000001 од 23.04. 2024. године), Скупштина општине Димитровград дана 15.05. 2024. године донела је:

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЗА ОПШТИНУ ДИМИТРОВГРАД ЗА 2024. ГОДИНУ

I. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА

Анализа постојећег стања

Географске и административне карактеристике: Географске и административне карактеристике: Општина Димитровград се простире на 481 км², између 22°32' и 23°00' источне географске дужине, и 42°42' и 43°12' северне географске ширине. Административно припада Пиротском округу чији источни и југоисточни део обухвата. Граничи се са општинама Пирот и Бабушница, док се источним делом граничи са Републиком Бугарском. Димитровград је удаљен од Београда 360 км, од Ниша 96 км и од Софије 60 км. Кроз Димитровград пролази друмски и железнички магистрални коридор 10, Београд-Ниш-Димитровград-Софија који повезује Европу са Азијом, а на 5 км источно од Димитровграда налази се највећи гранични прелаз са Републиком Бугарском - Градина. На територији општине Димитровград има 42 насељена места.

Природни услови и животна средина: Територија Димитровграда припада планинском типу рељефа. Брдско-планински предео је делом просечен долином реке Нишаве. Рељефна подела општине се по стручној литератури врши на Понишавље, Висок, Забрђе, Бурел и Дерекул (долина реке Јерме). Рељефне карактеристике општине представљају ограничавајући фактор у процесу планирања пољопривредне производње. Клима у општини Димитровград је умерено-континентална са четири јасно изражена годишња доба. У планинским крајевима је клима нешто оштрија, односно присутна је варијанта планинске климе. Најхладнији месец је јануар са просечном температуром од -4,8°C, док су најтоплији месеци јул и август са око 19°C. Годишње се јавља око 99 мразних дана. Просечна количина падавина у општини износи 635 мм. Највише падавина у току године се јавља у мају (74,9 мм) и јуну (87,1 мм), а најмање у септембру (38,9 мм) и октобру (39,1 мм). Просечна релативна влажност ваздуха је 72,1, са варијацијама од 65,9 (април и август) до 81,5% (децембар). Први снег најчешће пада у новембру, а последњи у марту или априлу. У Димитровграду има у просеку око 40 дана са снегом, односно 55,4 дана под снежним покривачем. Снег се, међутим, у планинским пределима задржава добар део године. Ниске температуре, велики број мразних дана и дана под снежним покривачем у планинским крајевима скраћују вегетациони период у биљној производњи и ограничавају могућности за развој биљне производње. Сви водени токови у Димитровграду припадају црноморском сливу. Најважнији водени токови у општини су Нишава, Лукавачка река, Јерма и Височица. Највећа река је свакако Нишава. У Нишаву се у општини Димитровград уливају Лукавачка река, Жељушки поток, Поиндолска река итд. Највећа притока Нишаве у општини је Лукавачка река. У општини су, на подручју Забрђа, присутне вештачке акумулације Сават-1 и Сават-2, које су још познате и као Смиловска језера. Језера су направљена са циљем мелиорације Одоровског поља, али никада нису стављена у функцију. Данас су језерима нико не газдује. Капацитет језера је производња и изловљавање 30-50 т рибе. Услед брдскопланинске конфигурације терена доминантни су ливадско-пашњачки, пашњачки и шумски тип

услед разлика у надморској висини, рељефу, експозицији терена итд. постоји велика разноврсност биљног света. Шумске површине се простиру на 17.409 ha. У структури шума доминирају хрстове шуме које се простиру на око 10.445 ha (60% укупних шумских површина) и букове шуме које се простиру на 5.222 ha. На мањим површинама су присутни граб и шикаре (741 ha). Шуме се углавном налазе у приватном власништву, али на мањим површинама има државних (2.067 ha) и друштвених (225 ha) шума. Укупна дрвна маса је 5.744.977 м³, од тога 2.089.082 м³ букве, и 3.655.894 м³ хрста. Шуме су богате самониклим шумским воћем попут малине, купине, јагоде, боровнице, леска, трњине, глогиње, дивљих крушака, јабука итд. Регион је богат самониклим лековитим и ароматичним биљем попут клеке, шипка, слеза, мразовца, велобиља, линцуре, јагорчевине, коприве, одољена, липе, смиља, брезе, глога, медвеђе, кантариона, боквице, маслачка... Од јестивих гљива присутне су буковача, брестовача, тполовача, јаблановачка, врбовача и др. За развој ловне привреде битни су срна, јелен, дивља свиња, зец, јаребица и препелица. Уз њих, заступљени су вук, лисица, јазавац, куна, твор, веверице, рис, ласица, пух... Око 100 врста птица има станиште на територији општине. Највећи број врста је често присутан попут врабаца, сенице, славуја, гугутке, сове, врानе и сл., међутим, станиште на овој територији имају и грабљивице попут јастреба, орла, гаврана, сокола и птице селице попут роде, чапље, ждралова, ласта, кукавица итд. Најчешће рибе у воденим токовима су кркуша, клен, мрена, скобаљ и пастрмка. У општини се око 15.320 ha налази под шумским површинама (Статистички годишњак, 2010), што представља око 31,71% укупне територије општине. Подаци Србија-шума, међутим, указују да је око 17.234 ha под шумама. У шумској структури преовлађују изданачке шуме, док је удео високих шума симболичан и износи 5-6% укупне површине шума. Преовлађују листопадне (буква, цер, хрст и граб) шуме, док су од четинара присутни црни и бели бор. У вишим пределима Старе Планине има смрче. Највеће шумске површине су у приватном власништву, односно око 10.805 ha или 63% укупне површине шума у Димитровграду су приватне шуме. Око 6.240 ha су државне и комуналне шуме. Организационо ове шуме су под надлежношћу ШГ Пирот, и припадају Нишавском шумском подручју. Србија-шуме газдују на државним шумама и врше услуге у приватним шумама. Коришћење недрвних шумских производа лековитог биља, шумских плодова, гљива и сл. није адекватно организовано. Системско пошумљавање се врши повремено и на симболичним земљишним површинама. Независно од овог процеса у општини је изражено природно пошумљавање/закоровљавање које су углавном одвија на пољопривредном земљишту. С друге стране, присутан је низ локација у којима су значајно присутни процеси ерозије које би требало између осталог зауставити организованим процесом пошумљавања.

Стање и трендови у руралном подручју

Демографске карактеристике и трендови: Општина Димитровград тренутно броји 8043 становника од чега су 4067 мушког пола и 3976 женског пола. Старосна и полна структура становника је следећа: категорија испод 15 година броји укупно 809 становника од чега су 386 дечака и 423 девојчица. Од 15 до 29 година је 1048 становника, 391 мушкараца и 657 жена. У категорији од 30 до 49 уброя се 1913 становника што чини и максимум од чега су 1011 мушког пола и 902 женског. У групи од 50 до 64 убраја се 1921 становника од чега су мушкарци 1029 и 892 жена. Од 65 до 84 година имају 2193 становника, 694 мушкараца и 1499 жена. Групи 85 година и више припада 189 становника од чега су 83 мушкарци и 106 жена. Број деце у сеоским срединама је веома мали. У три села није било радно способног становништва, док је у чак 22 села било испод 10 радно способних. Образовна структура у општини је у корист становништва са средњим образовањем. Основни трендови код становништва које се бави пољопривредом су интензивне миграције и старење сеоских домаћинстава. Још увек се може констатовати да је у општини присутан мали број пољопривредних газдинстава у односу на број становника, око 70% домаћинстава која се значајније баве пољопривредом се је регистровало, у иновативној платформи Е-аграр, на последњој обно пољопривредних газдинстава се је јавило око 500 носиоца.

Диверзификација руралне економије: У протеклих двадесетак година су скоро сви носиоци развоја општине попут ГИД-а, конфекције "Свобода", "Металца", "Сточара" и др. отишли у стечај чиме је велики број радника остао без посла. У радној структури преовлађују старији и радници са нижим степенима школске спреме. Апсолутни број незапослених се смањује у периоду 2013-2015. године, али је потребно напоменути да је и даље око 5% укупног становништва незапослено. У осталим годинама је број запослених варирао од 1.900 до 2.000. Према подацима Агенције за превредне регистре,

регистровано је око 59 правних лица која запошљавају око 445 радника. У општини нема великих предузећа. Доминирају правни субјекти регистровани за послове трговине (14) и посредништва и пружања услуга у друмском саобраћају (11). Једино је могуће издвојити предузеће "Кетопрекс грин" и угоститељске објекте "Хепи старс" и "Балкан" као предузећа са већим обимом пословања. У општини се је регистровано 212 предузетника који запошљавају 530 радника. Предузетничке радње углавном пружају услуге (179 радњи), а знатно мањи број представљају предузетници које се баве производњом и пољопривредом. У структури предузетничких радњи доминирају: Самосталне трговинске радње (86), занатске радње (24), угоститељство (22), агенције (14), аутомеханичари (10) и фризерски (10). Удео пољопривредног земљишта у укупној површини износи 60%, а обрадивог у укупној површини 10,97%. Површина пољопривредног земљишта по становнику износи 2,47 ха. Удео запослених у пољопривреди у односу на укупан број запослених износи 0,57. На основу пописа у пољопривреди из 2012 године 112 пољопривредних газдинства су се определила да се баве и другим профитабилним активностима: прерада меса 4, прерада млека 76, прерада воћа и поврћа 25, прерадом других пољопривредних производа 3, обрадом дрвета 4, активностима у шумарству 2, туризам 6, народна радност 1 и узгој рибе 1. На основу података Службе за туризам 21 пољопривредно газдинство се бави сеоским туризмом са капацитетом 56 соба 114 лежаја. Сеоски туризам представља највећи потенцијал када је диверзификација руралне економије у питању. Сеоски туризам који се базира на специфичној традицији и гастрономији у општини где се налази Парк природе Стара планина и Специјални резерват природе Јерма има развојни потенцијал важан за пољопривредна газдинства и локално становништво.

Рурална инфраструктура: Свих 11 км магистралног правца су под савременим коловозом, међутим од 81 км регионалних праваца, свега 52 км се налазе под савременим коловозом. Водоснабдевање се врши са изворишта Пртопопинци, Ивкове воденице и Манастирче. Водоводном мрежом је потпуно покривено градско језгро, насеља Белеш, Лукавица, Жељуша, гранични прелаз Градина као и неколико села региона Забрђа: Смиловци, Радејна, Гуленовци, Велики Одоровци, Пртопопинци и Бребевица. У овом тренутку око 8.000 становника општине има прикључак на водоводну мрежу. Снабдевање водом у удаљеним селима општине Димитровград решено је претежно изградњом самосталних сеоских водовода, који међутим, нису хемијски и бактериолошки контролисани. Процењује се да такву воду користи око 5% становништва. Ради се на обнови сеоских чесама и до сада је рестаурирано њих 10, а у текућој години се планира да се санира још 10. Димитровград покрива аутоматска централа чији је капацитет око 5.000 телефонских прикључака. Уз ову централу су изграђене и базне станице мобилне телефоније. Број прикључака на фиксну телефонију је 3.980. Општина је већинским делом покривена и мобилном телефонијом и интернетом. Пошта у Димитровграду има отворене поштанске јединице у Жељуши. Не постоје подаци о покривености удаљенијих села телефоном, мобилном телефонијом и интернетом. Решавање одвођења отпадних вода је решено атмосферском и фекалном канализационом мрежом у граду Димитровграду који је са 98% покривен канализационом мрежом. Објекат за пречишћавање отпадних вода се налази у Жељуши, насељу које се налази изводно од града. Реципијент за пријем пречишћених отпадних вода је река Нишава. Укупна дужина канализационе мреже је око 31 км, од чега око 5,5 км припадају примарном, а 25,5 км секундарном цевоводу. Дужина фекалног канализационог система је око 22 км, а атмосферског око 9 км. Канализационом мрежом, међутим, нису покривена сва приградска насеља као ни удаљенија села. Пословима прикупљања, транспорта и одлагања чврстог комуналног отпада се бави ЈП "Комуналац" који својим активностима покрива гранични прелаз Градина, подручје града Димитровграда и пет приградских месних заједница (Градина, Лукавица, Белеш, Жељуша и Гојин Дол). Организованим сакупљањем отпада је обухваћено 7.500 становника, односно 2.450 домаћинстава заједно са привредним субјектима који се налазе у Димитровграду и наведеним месним заједницама. Комунални отпад се одлаже на регионалној депонији у Пироту.

Показатељи развоја пољопривреде

Пољопривредно земљиште: У брдско- планинским подручјима општине доминирају смеђа земљишта различите дубине и плодности, односно еродирани смонице, гајњаче и сл. Земљиште је благо киселе до киселе реакције. Снажно су изражени процеси ерозије земљишта. Алувијално делувијални наноси различитог састава, дубине и производне вредности се налазе у долинама речица и потока, међутим за пољопривреду је најзначајнија долина Нишаве. Долину карактеришу различити типови земљишта као што су смонице, гајњаче, бескарбонатске ритске црнице итд. Делувијална земљишта пресовладавају на

рубним деловима поља. У општини је изузетно мало квалитетног земљишта виших катастарних класа. I и II класа земљишта чине свега 1,89% укупних земљишних површина. Највећи је удео земљишта од V до VII катастарних класе. Ово земљиште чини 84,04% целокупног земљишта општине што у значајној мери смањује или ограничава могућности бављења пољопривредом. Значајне површине пољопривредног земљишта су напуштене и зарасле у шикаре. Ове површине су се практично трансформисале у непродуктивна земљишта. Укупна површина Општине износи 48300 ha, а од тога на обрадиво земљиште отпада 7561 ha. Дакле учешће коришћеног пољопривредног земљишта у укупној површини општине, према резултатима Пописа пољопривреде из 2012. године износи 15,56%. Површине под системима за наводњавање су симболичне, и сконцентрисане су око Нишаве. Највећи број газдинстава врши екстензивни и импровизовани систем наводњавања цевима. Наводњавају се баште под повртарским културама. Само поједини пластеници имају наводњавање у систему кап по кап. Дрепажни систем (комбиновани) постоји у Смиловском пољу, и покрива око 660 ha. У систему се налази 9.279 м отворене каналске мреже. Језера Сават 1 и 2 се пуне преко овог система. Систем се, међутим, не одржава. Око 56% земљишта се налази у приватном власништву, односно у власништву породичних домаћинстава. У општини се, међутим, значајне земљишне површине, односно 11.517 ha налази у државној и мешовитој својини. У власништву породичних газдинстава се налази квалитетније земљиште, односно највећи део њива, вртова и воћњака се налази у приватном власништву.

Приказ пољопривредног земљишта по класама и културама на територији општине Димитровград

КУЛТУРЕ	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Њиве	86,5328	130,351	251,5647	561,5462	1317,483	2117,313	2231,242	986,8636
Вртови	7,4117	6,1884	14,3691	25,4064	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
Воћњаци	14,6192	27,7875	111,8459	200,9506	169,7184	0,0000	0,0000	0,0000
Виногради	8,1439	20,3093	16,1201	1,4832	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
Ливаде	14,6246	33,9526	101,2453	391,7227	1012,709	1706,775	2479,749	1069,202
Панџаци	9,9766	30,9798	549,0602	1327,028	2599,260	3088,389	3219,283	1483,068
Трстици - мочваре	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
УКУПНО	141,308	249,568	1044,205	2508,137	5099,171	6912,478	7930,275	3539,134

Вишегодишњи засади: Општина Димитровград у реонима села Поганово и Драговита располаже условима за развој јагодичастог воћа пре свега малине, али због малих парцела, број површина под малином је јако мали. Највеће површине су под шљивама 92 ha, али на малим плантажама. Произведена количина шљива обично се користи за личне потрошњу. У Димитровграду под воћњацима се налази 141 ха. земљишта. Плантажни воћњаци чине 51 ha. док преосталих 91 ха. су екстензивни воћњаци.

Приказ површине под воћним врстама на територији општине Димитровград

ВОЋЕ	Јабукe	Крушке	Брескве	Кајсије	Вишње	Шљиве	Ораси	Лешници	Малине	Остало
ПОВРШИНЕ	22	8	1	1	3	92	6	3	1	3

Сточни фонд: У билној производњи је доминантна производња травне масе за исхрану стоке, стварајући предуслов за развој сточарске производње. Пашњаци и ливаде су некултивисана земљишта која се екстензивно користе, а у великом броју случајева удаљеније парцеле се потпуно напуштају. На ораничним површинама се налазе природне ливаде, или ливаде које су засејане али након дугог периода искоришћавања више одговарају категорији природних ливада. На овим површинама има један до два откоса, а приноси су знатно нижи у односу на просек Србије. У највећем броју случајева постоји један, касни пролећни откос, иза кога се стока пушта на испашу по покошеним површинама. Карактеристика ових површина је да дају ниске приносе и имају лош травни састав. Дуга и неконтролисана испаша без примене агротехничких мера је додатни узрок пада приноса и квалитета травне масе што се директно одражава и на продуктивност у говедарској и овчарској производњи. У општини се, међутим, могу наћи и сејани травњаци на којима се примењују агротехничке мере. Ови травњаци служе за производњу кабасте хране за велике фарме и налазе се у региону Забрђа и Висока. Упркос слабијој производњи, готово

једини производ из биљне производње који се може наћи на тржишту је балирано сено. Ливаде и пашњаци простиру се на 5 289 ha. Укупна површина под крмним биљем на територији општине износи 930 ha. Мешавина трава заузима највећу површину и то 292 ha, кукуруз за силажу 192 ha, детелина 138, лудерка 247 итд. Што се објеката за смештај стоке тиче евидентирано је 2 285 коришћених места за смештај говеда, 1 246 коришћених места за смештај свиња и 8 003 коришћених места у 2012 за смештај кокошака. У категорији говеда на територији општине укупни број износи 2159 од чега су 1348 краве (62.44%). На територији општине узгаја се 1286 свиња од чега су 76 крмаче (5.9%). На територији општине највише се чувају овце и тај број износи 4689 од чега су 3944 овце за приплод (84.11%). На територији Општине Димитровград пописано је 1771 коза. Стока која се налази на испашама 837 крава, 3877 оваца и 1338 коза. Пописом је пребројано 2425 кошница пчела. У расном саставу у говедарству преовлађује сименталска раса и говеда у типу сименталска, на једној фарми држе се око 400 говеда холштајн - фризијска расе. У овчарству и козарству преовлађују мелези у много мањи броју су квалитетна грла одређене расе, основни разлог за такву ситуацију је одсуство селекцијске службе у тим областима сточарства. Димитровград се може дефинисати као један од центара одгоја и очувања аутохтоних раса грла. У Димитровграду се одгајају домаћи брдски коњ, нониус, балкански магарац, буша, биволи, балканске козе, пиротска праменка, каракачанска овца, бардока, мангулице, сврљишка кокош ...

Број пољопривредног газдинства и број говеда према величини стада

ВЕЛИЧИНА СТАДА	1-2	3-9	10-19	20-29	30-49	50-99	100+	УКУПНО
БРОЈ	142	183	13	4	3	3	3	351
БРОЈ ГРЛА	246	855	162	88	112	201	495	2159

Број пољопривредног газдинства и број оваца према величини стада

ВЕЛИЧИНА СТАДА	1-2	3-9	10-19	20-49	50-99	100-199	200+	УКУПНО
БРОЈ ГАЗДИНСТВА	13	85	51	39	21	4	2	215
БРОЈ ГРЛА	20	462	684	1112	1421	536	454	4689

Механизација, опрема и објекти: Највећи број домаћинстава која се баве пољопривредом поседују трактор и основне прикључке. Прикључне машине су намењене припреми земљишта и за спремање сена. Мали број газдинстава поседује бераче кукуруза и сејалице, док је процена да у општини има око 20 самоходних комбајна за жито, и три до четири самоходна сило комбајна. Крупну механизацију поседују већа газдинства. Ова механизација се, сем за сопствену употребу, користи и за услужно коришћење. Механизација је застарела, а процес обнове застареле механизације и набавке нове механизације је спор услед слабе финансијске моћи пољопривредних газдинстава. Број расположивих трактора у општини у 2012 је био 1054, комбајна 40, Берачи кукуруза 2, Плугови 417, Тањираче 114, Дрљаче 275, Сетвоспремачи 17, Ротофрезе 280, Растирачи минералног ђубрива 74, Растирачи стајњака 15, Сејалице 49, Прскалице 120, Приколице 440, Косилице 507. Капацитет кошева за кукуруз износи 11 654 м3, амбари 7 739 м3, силоси 5т. Мали број објеката испуњава основне зоохигијенске услове, већи број објеката су традиционални или адаптирани и делимично модернизовани. Последњих година има тенденција осавремењавања традиционалних објеката или изградња нови објеката који испуњавају минимум зоохигијенских услова у говедарству. Велике фарме музних крава су модерни објекти који испуњавају готово све неопходне услове, њихова мањкавост је у делу објеката за манипулацију, одлагање и обраду стајњака и осоке. У овчарској и козарској производњи објекти су традиционални, изузев објеката који су раније коришћени од стране 33 "Сточар" а сада се користе од стране пољопривредних газдинстава, и пар објеката који су новијег датума изградње.

Радна снага: На основу Пописа у пољопривреди из 2012 године стално запошљени на породичном газдинству су 1064 носиоца газдинства од тога 881 мушкараца и 183 жена, док стално запошљени чланови породице и рођаци који обављају пољопривредну активност на газдинству су 1469 од тога 846 жена и 623 мушкараца. Стално запослени на пољопривредном газдинству су 11 од тога 1 жена и 10 мушкараца. Управници (менаџери) на газдинствима укупно 1080 од тога 179 жена и 901 мушкараца. Управници на газдинствима имају различит ниво обучености: 595 само пољопривредно искуство, 14

курсеви из области пољопривреде, 23 пољопривредну средњу школу, 326 другу средњу школу, 11 пољопривредна виша школа или факултет, 111 друга виша школа или други факултет. Број сезонски ангажованих радника је јако мали и ангажује се само од стране већих пољопривредних газдинстава. На основу Пописа само два пољопривредна газдинства су се изјаснила да ангажују сезонске раднике.

Газдинства према броју чланова и стално запослених на газдинству

УСЛОВНА ГРЛА	до 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 49	50 - 99	100 - 499	УКУПНО
БРОЈ ГАЗДИНСТВА	919	119	16	7	13	3	3	1080

Структура пољопривредних газдинстава: На територији општине регистровано је 1080 пољопривредних газдинстава која заједнички заузимају 7 561 ха. Укупан број домаћинства је 3952, дакле 27,33% износи учешће газдинстава у укупном броју домаћинства. Структура пољопривредних газдинстава према величини коришћеног пољопривредног земљишта и броја условних грла стоке. Од укупно расположивих 7 561 ха на територији општине на земљишта са окућницама одпада 38 ха или 0,5% од укупног земљишта у Општини и у поседству је 528 газдинстава. Ливаде и пашњаци захватају највеће површине 5 289 ха или 69,95% од укупног пољопривредног земљишта. Налазе се у власништву 788 пољопривредних газдинстава. У власништву 955 газдинстава налази се трећа категорија по површини коју заузимају оранице и бабште у укупној површини од 2 081 ха што је 27,52% од укупног пољопривредног земљишта у Општини. Виногради заузимају свега 2 ха, а број газдинстава која се тиме баве 19. Воћњаци заузимају површину од 141 ха што је 1,86% од укупног пољопривредног земљишта у Димитровграду. Број газдинстава на која су воћњаци уписани је 575 газдинстава. Са четири или мање условних грла пописом је регистровано 919 ПГ и таква газдинства су најзаступљенија. Са 5 до 9 условних грла (у даљем тексту УГ) бројимо 119 ПГ. У категорији од 10 до 14 УГ убрајамо 16 ПГ. У категорији од 15 до 19 спадају 7 ПГ. Од 20 до 49 УГ евидентирано је 16 газдинстава. У категорији од 50 до 99 спадају 3 ПГ, и од 100 до 499 такође је регистровано 3 ПГ.

Производња пољопривредних производа: Највећи комплекси под ратарском производњом на територији општине Димитровград се налазе у региону Забрђа и Висока. У оба случаја ратарска производња подмирује потребе великих сточарских фарми. Постојећа повртарска и воћарска производња у општини служи да задовољи потребе домаћинства. Нема тржишних вишкова. У воћарству су првенствено присутни стари засади шљиве и јабуке. У општини нема производње лековитог и ароматичног биља. У биљној производњи је доминантна производња травне масе за исхрану стоке. Пашњаци и ливаде су некултивисана земљишта која се екстензивно користе, а у великом броју случајева удаљеније парцеле се потпуно напуштају. На ораничним површинама налазе се природне ливаде, или ливаде које су засејане, али након дугог периода искоришћавања више одговарају категорији природних ливада. Говедарска и овчарска производња су доминантне гране сточарства. Број уматичених грла говеда се повећава у периоду 2009-2014. године, постоји проблем код уматичења оваца и коза.

Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника: 33 "Сточар" која је била највећа на територији општине Димитровград и обрађивала 12000 ха и у саставу имала фарму оваца и коза капацитета 6.000 грла, фарму за тов јунади 1200 грла у турнусу, млеку капацитета 10 т/дневно, месару и још много тога завршила је процес стечаја и избрисана је из регистра АПР-а. Слична ситуација се јавља и код пољопривредних удружења и задруга, тренутно нема активног удружења сточара и ако више пута је покушавано од стране општине да подстакну формирање и рад истог. Више пута је покушавано да се формира и удружење воћара али без успешно. Најорганизованије је Удружење пчелара Димитровград које има око 130 члана, са укупно 2500 кошница. Поред наведеног удружења постоје и друге невладине организације које се поред осталог баве и развојем пољопривреде и руралним развојем.

Трансфер знања и информација: Општина Димитровград у сарадњи са удружењима, пре свега са удружење пчелара организује предавања током зимског периода на различите теме које су од интереса за пчеларе. Одличном сарадњом Општине Димитровград и ПССС Пирот сваке године организују се низ тренинга и едукација на тему Е-аграр и разне теме током целе године.

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА И ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

Табела 1. Мере директних плаћања

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Регреси	100.1	1.400.000,00	3.000,00	0	500.000,00	0,00
	УКУПНО		1.400.000,00				

Табела 2. Мере кредитне подршке

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 3. Мере руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава	101	3.500.000,00	80	500.000,00	0,00
2	Управљање ризицима	104	200.000,00	50	50.000,00	0,00
3	Органска производња	201.3	100.000,00	50	50.000,00	0,00
4	Очување биљних и животињских генетичких ресурса	201.4	200.000,00	80	100.000,00	0,00
5	Инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре и услуга	301	100.000,00	100	0,00	0,00
	УКУПНО		4.100.000,00			

Табела 4. Посебни подстицаји

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју	402	200.000,00	0,00	100	0,00	0,00
	УКУПНО		200.000,00				

Табела 5. Мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, мера кредитне подршке, мера руралног развоја и посебних подстицаја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Изградња објеката	601	800.000,00	0,00	70	500.000,00	0,00
	УКУПНО		800.000,00				

Табела 6. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Буџет	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈИС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (без пренетих обавеза)	6.500.000,00
Планирана средства за директна плаћања	1.400.000,00
Планирана средства за кредитну подршку	0,00
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	4.100.000,00
Планирана средства за посебне подстицаје	200.000,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, кредитне подршке и у оквиру мера руралног развоја	800.000,00
Пренете обавезе	0,00

Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике: Циљна група су регистрована пољопривредна газдинства, удружења пољопривредних произвођача са територије општине Димитровград. Спровођењем мера планираних у оквиру Програма подршке пољопривредне политике и политике руралног развоја за 2024. годину, очекује се: повећање продуктивности / унапређење расног састава, унапређење ефикасности производње / опремање пољопривредних газдинства, подстицај запошљавања и samozapoшљавања, повећање броја робних произвођача, развој економски исплативе биљне производње, сточарска производња усклађена са прописима и стандардима, подизање количине и квалитета произведене сточне хране, развој органске производње, повећање нивоа знања пољопривредних произвођача, заштита животне средине, диверзификација руралне економије...

Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја: Потенцијални корисници подстицаја информације о могућностима које мере могу да користе на основу Програма подршке пољопривредне политике и политике руралног развоја за 2024 годину, могу да добију у Одсеку за локалну пореску администрацију, пољопривреду и заштиту животне средине, Општинске управе Општине Димитровград. Одсек за локалну пореску администрацију, пољопривреду и заштиту животне средине ради сваког радног дана у периоду од 07 до 15 часова и пружа информације о Конкурсима, и сву неопходну помоћ приликом попуњавања документације. Програм подршке пољопривредне политике и политике руралног развоја за 2023 годину, као и сва неопходна документација по конкурсима биће доступна и на званичном сајту Општине Димитровград (www.dimitrovgrad.rs). Програм и Конкурси биће објављени и на Огласној табли Општине Димитровград. Програм подршке пољопривредне политике и политике руралног развоја за 2024 годину, и конкурсима биће презентовани преко локалних медија, организовањем посебних емисија или објављивањем информација о спровођењу конкурса.

Мониторинг и евалуација: Мониторинг и евалуацију Програма вршиће Одсек за локалну пореску администрацију, пољопривреду и заштиту животне средине и Комисија за спровођење Програма мера подршке пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Димитровград који ће обиласком газдинстава корисника подстицајних средстава пратити имплементацију појединих програма, док ће праћењем индикатора пратити ефективност одређених мера. Из процеса мониторинга и евалуације Одсек за локалну пореску администрацију, пољопривреду и заштиту животне средине, предлагаже евентуалне промене и унапређење реализованих мера приликом израде нацрта Програма мера подршке пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Димитровград.

II. ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

2.1. Назив и шифра мере: 100.1 Регреси

2.1.1. Образложење: Регресирање репродуктивног материјала јесте један од начина за унапређење расног састава самим тим и за повећањем броја квалитетних приплодних грла. Општина Димитровград је у последњих неколико година субвенционисањем вештачког осемењавања и набавком квалитетних приплодних јуница у многоме помогла да се број приплодних грла у говедарству увећа. Давањем регреса ствара се могућност да сточари осемењавају своја грла семеном висококвалитетних бикова и самим тим још значајније утичу на унапређење расног састава. Постигнутим резултатима и повећањем броја квалитетних приплодних грла последњих година, повећана је продуктивност музних грла. Циљ је да се наставаком ове а и других активности утиче на унапређењу расног састава у говедарству.

2.1.2. Циљеви мере: Реализација ове мере позитивно утиче на економски и социјални развој руралне средине: подизање конкурентности производње и стварање тржишно одрживог произвођача; обезбеђивање услова за развој говедарства; боље коришћење расположивих ресурса; јачање вертикалне интеграције у производњи млека и меса; подизање стандарда живота у руралној средини и пољопривредних произвођача кроз повећање и стабилност дохотка пољопривредних газдинства. Регресирањем за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање) остварује се унапређење расног састава говеда на територији општине, у циљу повећања производње и квалитета млека и меса код комерцијалних произвођача.

2.1.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера 100.1 Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање), Програма мера подршке пољопривредне политике и политике руралног развоја Општине Димитровград за 2024 годину, је мера директног плаћања која је комплементарна са Национални програм за пољопривреду за период 2018 - 2020. године, („Службени гласник РС”, број 120/17 од 30.12.2017. године).

2.1.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере су регистрована пољопривредна газдинства.

2.1.5. Економска одрживост: Подносилац захтева није у обавези да докаже кроз бизнис план економску одрживост пројекта.

2.1.6. Општи критеријуми за кориснике: 1. Подносилац пријаве је регистровано пољопривредно газдинство у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинства, са активним статусом на територији општине Димитровград. 2. Подносилац пријаве нема неизмирене доспеле пореске обавезе према Општини Димитровград, као и друге неизмирене обавезе према Општини Димитровград и јавним предузећима чији је оснивач Општина Димитровград. 3. У случају подношења захтева за доделу регрес за репродуктивни материјал корисник мора да испуни доспеле обавезе по раније одобреним инвестицијама финансираним из средстава буџетског Фонда за развој пољопривреде и руралног подручја општине Димитровград и према другим фондовима Општине Димитровград. 4. Корисник који подноси захтев, не сме користи подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације) за исту намену, односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја.

2.1.7. Специфични критеријуми: За реализацију ове мере корисник је у обавези да испуни само опште критеријуме.

2.1.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције	
100.1.1	Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)	

2.1.9. Критеријуми селекције:

2.1.10. Интензитет помоћи: Регрес се додељује на основу рачуна (картона за вештачко осемењавање крава) за осемењавање јунице/краве у текућој години. За рачуне (картона за вештачко осемењавање крава) који се односе на повађање крава/јуница не исплаћује се Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање). Максимални регрес за репродуктивни материјал за вештачко осемењавање крава је 3.000,00 динара – за осемењавање јуница и плоткиња из широке популације и осемењавање уматичених плоткиња и приплодног подмладка симентаслке расе и 3.000,00 динара – за осемењавање уматичених плоткиња и приплодног подмладка холштајн - фризијске расе.

2.1.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број подржаних газдинстава за регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање).
2	Број осемењених квалитетних приплодних грла.

2.1.12. Административна процедура: У складу са Програмом подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Димитровград за 2024 годину и Правилником о додели регреса за репродуктивни метеријал - вештачко осемењавање крава, председник Општине Димитровград расписује Конкурс о додели регреса за репродуктивни метеријал - вештачко осемењавање. Након расписивања Конкурса подносилац захтева подноси потребну документацију и прописани образац на шалтеру Општинске управе Димитровград и иста се упућује организационој јединици надлежној за пољопривреду и рурални развој ОУ Димитровград. Организациона јединица надлежна за пољопривреду и рурални развој у складу са Правилником о додели регрес за репродуктивни метеријал - вештачко осемењавање крава, доноси Решење о испуњености услова за доделу регреса за репродуктивни материјал. Критеријуми, начин исплате подстицаја и друга питања од значаја регулисана су Правилником о додели регреса за репродуктивни метеријал - вештачко осемењавање крава. Конкурс је отворен до утрошка средстава, а закључно са 15.12.2024. године. Средства се додељују бесповратно, по редоследу пристиглих пријава до утрошка опредељених средстава. Бесповратна средства ће се исплаћивати у складу с приливом средстава у буџет Општине Димитровград.

2.2. Назив и шифра мере: 101 Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава

2.2.1. Образложење: Обим производње у ратарској производња подмирује потребе пољопривредних газдинства која се баве сточарском производњом већих сточарских фарми. Доминантна култура је кукуруз. Уз кукуруз присутна је и производња пшенице, ражи, јечма... Приноси по јединици површине су ниски. Постојећа воћарска производња у општини углавном служи за задовољавање потребе самих домаћинстава са малим тржишним вишковима. У воћарству су првенствено присутни стари засади шљиве и јабуке. У последњих неколико година код десетак домаћинстава је успостављена производња језгратог и јагодичастог воћа које је намењено тржишту. Доминантне повртарске културе су кромпир, паприка и парадајз. Нешто интензивнија производња је у долини реке Нишаве где се примећује скроман развој пластеничке производње на малим површинама. Последњих година јавља се и тенденција успостављања прерада воћа и поврћа на газдинствима или у малим прерађивачким погонима који производе првенствено ајвар, пекмезе, мармеладе, сокове и др. У биљној производњи је доминантна производња травне масе за исхрану стоке. Пашњаци и ливаде су некултивисана земљишта која се екстензивно користе, а у великом броју случајева удаљеније парцеле се потпуно напуштају. На ораничним површинама налазе се природне ливаде, или ливаде које су засејане, али након дугог периода искоришћавања више одговарају категорији природних ливада. На територији општине има и сејаних ливада на којима се примењују агротехничке мере. Ове ливаде служе за производњу кабасте сточне хране. Површине под системима за наводњавање су симболичне и сконцентрисане су око Нишаве. Највећи број газдинстава врши екстензивни систем наводњавања цевима или системом кап по кап код пластеничке производње. Дренажни систем (комбиновани) постоји у Смиловском пољу и покрива око 660 ha. У систему се налази 9.279 м отворене каналске мреже. Вештачке акумулације Сават I и II се цуне преко овог система. Систем се некористи у циљу наводњавања предвиђених површина већ се врши порибљавање и користи се за спортеки риболов. Највећи број домаћинстава која се баве

пољопривредом поседују трактор и основне прикључне машине. Прикључне машине су намењене припреми земљишта и за кабасте сточне хране. Мањи број газдинстава поседује бераче кукуруза, сејалице и силокомбајне. Ова механизација се сем за сопствену употребу, користи и за услужно коришћење. Механизација је застарела, а процес обнове застареле механизације и набавке нове механизације је спор. Говедарска и овчарска производња су доминантне гране сточарства. У говедарској производњи доминира производња млека. Највећи број говеда чине сименталци и мелези у типу сименталца, мада је на највећој фарми у Димитровграду присутан одгој Холштајн – фризијске расе (ХФ). На територији Димитровграда се налазе две велике говедарске фарме са интензивним системом одгоја. Фарма у с. Смиловци има око 400 музних крава ХФ расе, и фарма у с. Изатовци има око 150 грла сименталске расе. Обе фарме имају слободни систем одгоја и затворени систем муже. Фарме које се налазе у процесу специјализације имају од десет до четрдесет крава. Систем одгоја је углавном заснован на везаном систему. У Димитровграду има око 15 фарми које се налазе у процесу специјализације. Број ових малих фарми се смањује, а основни узрок је старење газдинстава. Упркос тренду пада броја газдинства повећава се број грла стоке у одгоју код већих фарми и код произвођача који се налазе у процесу специјализације, повећава се производња млека (укупно и по грлу). Узрок за то је отварање великих фарми са интензивном производњом, формирањем малих фарми (од десет до четрдесет крава) и унапређење расног састава код већег броја пољопривредних газдинства. Упркос традицији, природним предиспозицијама и постојању великих привредних субјеката и овчарских објеката великог капацитета у прошлости, у Димитровграду се одгаја мали број грла оваца. Највеће фарме, око четири до пет, имају преко 100 оваца, док десетак фарми има преко 50 оваца. Остале фарме које се баве одгојем оваца имају у просеку 10-20 оваца. Производни систем је потпуно традиционалан. У одгоју се у мањем обиму користе пиротска и пиротска оплемењена праменка, док је највећи број оваца у одгоју резултат различитих и неконтролисаних укрштања. Присутна је изражена сезоност у производњи. На одређеном броју газдинстава овце се музу. Добијено млеко се користи за справљање сира, а у малим количинама и за справљање познатог старопланинског качкаваља. У последњих неколико година долази до развоја козарства, посебно у области Понишавља. У Димитровграду се одгаја око 1000 коза. Општина Димитровград је на територији целе општине 2012 године прогласила „Парк агробиодиверзитета“ обзиром да је на њеној територији један од најзначајнијих центара „in - situ“ очувања генетичких ресурса са преко 20 аутохтоних раса домаћих животиња. Систем гајења је релативно екстензиван, са малим бројем кошница по домаћинству. Просечан принос меда по кошници креће се око 15 кг по кошници годишње. Последњих година присутан је тренд раста броја кошница на територији града што је условљено високим нивоом незапослености и релативно ниским почетним улагањем за бављење пчеларством. Главни проблеми у пчеларству у овој регији јесу нестандардизован квалитет меда и непостојање великих кућаца. Опремање газдинстава потребном опремом модернизације производње, квалитет и квантитет су позитивни ефекти ове мере. Предвиђене мере су у складу са и стратешким документом „Секторски план руралног развоја општине Димитровград 2012 - 2021 год.“ и приоритетом „Успостављање пољопривредне производње у функцији економског развоја“ реализацијом следећих специфичних циљева: повећање броја грла стоке квалитетног расног састава; опремање пољопривредних газдинства; сточарска производња усклађена са прописима и стандардима; повећање броја робних произвођача у сточарству; развој економски исплативије биљне производње и подизање количине и квалитета произведене сточне хране. Предвиђене мере су у складу са и стратешким документом „Секторски план руралног развоја општине Димитровград 2012 - 2021 год.“ и приоритетом „Успостављање пољопривредне производње у функцији економског развоја“ реализацијом следећих специфичних циљева: повећање броја грла стоке квалитетног расног састава; опремање пољопривредних газдинстава; сточарска производња усклађена са прописима и стандардима; повећање броја робних произвођача у сточарству; развој економски исплативије биљне производње и подизање количине и квалитета произведене сточне хране. Предвиђене мере су у вези са националном Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014 - 2024 год.

2.2.2. Циљеви мере: 1. Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава; 2. Повећање производње, побољшање продуктивности и квалитета производа, смањење трошкова производње; 3. Унапређење техничко – технолошке опремљености; 4. Одрживо управљања ресурсима и заштите животне средине; 5. Раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта; 6. Усклађивање са правилима Уније, њеним стандардима, политикама и праксама.

2.2.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера 101.

Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинства, Програма мера подршке пољопривредне политике и политике руралног развоја Општине Димитровград за 2023 годину, је мера руралног развоја која је комплементарна са Национални програм руралног развоја од 2018 до 2020. године (Број: 320-6670/2018 од 30. јула 2018. године).

2.2.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере су физичка лица и правна лица – носиоци регистрованог пољопривредног газдинства.

2.2.5. Економска одрживост: Подносилац захтева није у обавези да докаже кроз бизнис план економску одрживост пројекта.

2.2.6. Општи критеријуми за кориснике: 1. Подносилац пријаве је регистровано пољопривредно газдинство у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинства, са активним статусом на територији општине Димитровград. 2. Подносилац пријаве нема неизмирене доспеле пореске обавезе према Општини Димитровград, као и друге неизмирене обавезе према Општини Димитровград и јавним предузећима чији је оснивач Општина Димитровград. 3. У случају подношења захтева за финансирање инвестиције корисник мора да испуни доспеле обавезе по раније одобреним инвестицијама финансираним из средстава буџетског Фонда за развој пољопривреде и руралног подручја општине Димитровград и према другим фондовима Општине Димитровград. 4. Корисник за инвестицију за коју подноси захтев, не сме користи подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације) за исту намену, односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима; 5. У случају када корисник није власник катастарских парцела и објекта који су предмет инвестиције за коју се подноси захтев, неопходно је да на њима има право закупа, односно коришћења на основу уговора закљученог са закуподавцем физичким лицем или министарством надлежним за послове пољопривреде на период закупа, односно коришћења од најмање десет година почев од календарске године за коју се подноси захтев за коришћење подстицаја. Исти критеријум није примењив за Сектор воће, грожђе, поврће (укључујући печурке и цвеће) где се примењују специфични критеријуми који су предвиђени за дати сектор. 6. Наменски користи и не отуђи нити да другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет захтева у периоду од пет година од дана набавке приплодних грла, опреме, машина и механизације, односно изградње објекта; 7. Правна лица и предузетници да су уписани у регистар привредних субјеката и налазе се у активном статусу, те да није покренут поступак стечаја и ликвидације, односно, да није било више од 30 дана у блокади у периоду од годину дана пре подношења пријаве на конкурс (предузетници и правна лица); 8. Корисник и место реализације инвестиције морају бити са територије Општине Димитровград. Корисник мора да је пријављен на територији Општине Димитровград минимум шест (6) месеци.

2.2.7. Специфични критеријуми: •Сектор млека - Пољопривредна газдинства која имају до 29 крава на крају инвестиције; - Нема посебних критеријума за улагање у сектору млека за козе и овце. •Сектор меса -Пољопривредна газдинства која имају до 29 грла говеда и / или 199 грла оваца и /или коза и / или 29 грла крмача и / или 199 товних свиња и / или 999 ћурака и / или 299 гусака и / или 4.999 бројлера на крају инвестиције. •Сектор воћа -Пољопривредна газдинства са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра; -Пољопривредна газдинства, регистрована у Регистру произвођача садног материјала воћа, винове лозе и хмеља у складу са Законом о садном материјалу („Службени гласник РС“ бр. 18/05 и 30/10) са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра. •Сектор поврћа -Пољопривредна газдинства са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра. •Сектор Виноградарства -Пољопривредна газдинства регистрована у Виноградарском регистру у складу са Законом о вину („Службени гласник РС“, бр. 41/09 и 93/12) са највише 1,99 ха винограда на крају инвестиције; -Пољопривредна газдинства регистрована у Регистру произвођача воћа, винове лозе и садног материјала хмеља у складу са Законом о садном материјалу („Службени гласник РС“ бр. 18/05 и 30/10) са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра. •Сектор житарица и индустријских усева -Пољопривредна газдинства која имају до 49 ха земљишта под житарицама и индустријским усевима; -Пољопривредна газдинства која имају до 1,99 ха земљишта под хмељем.

2.2.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифре инвестиције	Назив инвестиције	
101.1.1	Набавка машиничких прикључних група различитих модела: трактори, оковина и комби	
101.1.2	Изградња капацитета за прикупљање, обраду, паковање, складиштење и одлагање чврстог стаљњака, полутечног и течног стаљњака, укључујући инсталацију опреме	
101.1.3	Опрема за млику, хлађење и чување млека на форми, укључујући све елементе материјала и инсталације	
101.1.4	Машине и опрема за сувовање и транспорт чврстог, полутечног и течног стаљњака (транспортери за стаљњак, уређаји за мешање полутечног и течног стаљњака, думпе за прањене резервоари, сензатори за полутечни и течни стаљњак, машине за пуњење течних стаљњака специјализоване прикључне опреме за полутечни и течни стаљњак)	полутечног и течног стаљњака думпе за транспорт чврстог стаљњака, укључујући и
101.1.5	Машине и опрема за прераду сточне хране, за хлађење и паковање животиња (млинци и блендери/компајне за прераду сточне хране, екстрактори, микс прикљаци и дозатори за кашасту сточну храну, хранилиште, појилнице, болери, озонатори, превртачи сења)	те хране; опрема и дозатори за конзервациону сточну храну и козбарни за сточну храну.
101.1.6	Сточне млике, рампе за утовар и истовар и торњи за усмеравање и обуздавање животиња	
101.1.7	Опрема за третман гнојавка	
101.1.8	Опрема за физичке ограде и електричне ограде за заштитног живца	
101.1.9	Машине за примарну обраду земљишта	
101.1.10	Машине за довуцку обраду земљишта	
101.1.11	Машине за бубрење земљишта	
101.1.12	Машине за сетву	
101.1.13	Машине за заштиту била	
101.1.14	Машине за убирње односно скидање усева	
101.1.15	Машине за транспорт	
101.1.16	Набавка остале опреме (ГПС навигација и др.)	
101.1.17	Машине и опрема за наводњавање усева	
101.2.1	Набавка машиничких прикључних група трактора, оковина, кола и свих елемената који се користе за производњу млека	
101.2.2	Изградња капацитета за прикупљање, обраду, паковање, складиштење и одлагање чврстог стаљњака, полутечног и течног стаљњака, укључујући инсталацију опреме	полутечног и течног стаљњака думпе за транспорт чврстог стаљњака, полутечног и течног стаљњака, са инсталацијом опреме за
101.2.3	Опрема за млику, хлађење и чување млека на форми, укључујући све елементе материјала и инсталације	полутечног и течног стаљњака, думпе за транспорт чврстог стаљњака, полутечног и течног стаљњака, са инсталацијом опреме за
101.2.4	Машине и опрема за сувовање и транспорт чврстог, полутечног и течног стаљњака (транспортери за стаљњак, уређаји за мешање полутечног и течног стаљњака, думпе за прањене резервоари, сензатори за полутечни и течни стаљњак, машине за пуњење течних стаљњака специјализована опрема за полутечни и течни стаљњак)	полутечног и течног стаљњака думпе за транспорт чврстог стаљњака, полутечног и течног стаљњака, са инсталацијом опреме за
101.2.5	Машине и опрема за прераду сточне хране, за хлађење и паковање животиња (млинци и блендери/компајне за прераду сточне хране, екстрактори, микс прикљаци и дозатори за кашасту сточну храну, хранилиште, појилнице, болери, озонатори, превртачи сења, итд.)	прераду сточне хране; опрема и дозатори за конзервациону сточну храну и козбарни за сточну
101.2.6	Сточне млике, рампе за утовар и истовар и торњи за усмеравање и обуздавање животиња	
101.2.7	Опрема за третман гнојавка	
101.2.8	Опрема за физичке ограде, електричне ограде/защитног живца и опрема за физичке ограде и електричне ограде за заштитног живца	
101.2.9	Машине за примарну обраду земљишта	
101.2.10	Машине за довуцку обраду земљишта	
101.2.11	Машине за бубрење земљишта	
101.2.12	Машине за сетву	
101.2.13	Машине за заштиту била	
101.2.14	Машине за убирње односно скидање усева	
101.2.15	Машине за транспорт	
101.2.16	Набавка остале опреме (ГПС навигација и др.)	
101.2.17	Машине и опрема за наводњавање усева	
101.3.1	Набавка опреме за живинарство фарме за производњу коначних јаја	
101.3.2	Набавка опреме за сортирање, паковање и чување коначних јаја	
101.3.3	Изградња/реконструкција кола и опремање објеката за гајење крмача и производњу прасида за тов	
101.3.4	Набавка опреме за сувовање, паковање и коришћење животињског љубрица, посебна опрема за транспорт љубрица	
101.3.5	Подијаци млике или објекти за млику (кречење и поди млике) вишегодишњих засада љубрица, млека и млике до млике	
101.3.6	Подијаци и опремање властелика за производњу млике, кола, млике и расадничку производњу	
101.3.7	Подијаци, набавка и опремање система прањивања заштите у љубрицама и вишегодишњих засада	
101.3.8	Подијаци/објекти за млику и рада око млике одвијања засада	
101.3.9	Набавка опреме за вентилацију/оправљивање билака при производњи у заштитном простору	
101.3.10	Набавка опреме и уређаја за гасно осветљавање и загревање билака при производњи у заштитном простору	
101.3.11	Набавка опреме и уређаја за примарну земљишта и супстрата за гајење билака при производњи у заштитном простору	
101.3.12	Набавка опреме и уређаја за сетву, садњу и мулчирање (са функцијама)	
101.3.13	Набавка опреме и уређаја за системе за хидропоничну производњу при производњи у заштитном простору	
101.3.14	Набавка опреме и уређаја за заштиту била и стерилизацију земљишта и супстрата при производњи у заштитном простору	
101.3.15	Набавка опреме за обогачивање угљен-диоксидом (гас) љубрица угљен диоксидом при производњи у заштитном простору	
101.3.16	Набавка бокса палета за транспорт и складиштење производа	
101.3.17	Набавка опреме/шира за чишћење и прање производа	
101.3.18	Набавка опреме/шира за сортирање и калибравање производа	
101.3.19	Набавка опреме/шира за паковање и обогачивање производа	
101.3.20	Набавка опреме за кристаловање, дробљење, сечење и уклањање отпада након резеције волних арата	
101.3.21	Опрема за вентилацију и опрема за примарну вентилацију	
101.3.22	Опрема/објекти за заштиту од мразца	
101.3.23	Машине за примарну обраду земљишта	
101.3.24	Машине за довуцку обраду земљишта	
101.3.25	Машине за бубрење земљишта	
101.3.26	Машине за сетву	
101.3.27	Машине за садњу	
101.3.28	Машине за заштиту била	
101.3.29	Машине за убирње односно скидање усева	
101.3.30	Машине за транспорт	
101.3.31	Набавка остале опреме (ГПС навигација и др.)	
101.3.32	Машине и опрема за наводњавање усева	
101.3.33	Машине за примарну обраду земљишта	
101.3.34	Машине за довуцку обраду земљишта	
101.3.35	Машине за бубрење земљишта	
101.3.36	Машине за сетву	
101.3.37	Машине за садњу	
101.3.38	Машине за заштиту била	
101.3.39	Машине за убирње односно скидање усева	
101.3.40	Машине за транспорт	
101.3.41	Набавка остале опреме (ГПС навигација и др.)	
101.3.42	Машине и опрема за наводњавање усева	
101.3.43	Набавка нових ичмених друштава	
101.3.44	Набавка опреме за ичменарство	
101.3.45	Набавка возила и прикљача за транспорт ичмених друштава	
101.3.46	Набавка нове опреме за ичменарство	
101.3.47	Набавка риба и узгаји	

2.2.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Број чланова комерцијалног регистрованог пољопривредног газдинства (укључујући и носиоца РПГ).		до 2 - 10; од 3 до 4 - 15; 5 и више 20.
2	Оцена одрживости инвестиције/повећање обима производње за коју се тражи додела подстицаја		ниска 0; средња 10; висока 20.
3	Пољопривредно газдинство се налази на подручју Забрђа, Висока, Бурела и Дерекула (место реализације инвестиције)	да	20
4	Подносилац захтева је жена	да	10
5	Подносилац захтева бави се пољопривредном производњом - у својству делатности		искључиво - 30; додатно или пензионери - 10.
6	Старост подносилац захтева носилац пољопривредног газдинства		до 40 год - 20; од 41 до 55 год. - 15; 56 год и више - 10.

2.2.10. Интензитет помоћи: Интензитет помоћи износи 70% укупних прихватљивих трошкова ако је подносилац захтева пољопривредни произвођач који се искључиво бави пољопривредном производњом. Интензитет помоћи износи 50% укупних прихватљивих трошкова ако је подносилац захтева пензионер или се бави пољопривредном производњом у својству додате делатности. Интензитет помоћи износи 80% укупних прихватљивих трошкова код следећих инвестиција: 101.1.2; 101.1.3 и 101.1.4. Минимални износ повраћаја средстава је 10.000,00 РСД, максимални износ повраћаја средстава је 500.000,00 РСД. Максимална висина повраћаја по приплодном грлу за инвестицију 101.1.1 одређује се Конкурсом у складу са актуалном ценом на тржишту. Потенцијални корисник подстицајних средстава има право да поднесе више захтева у оквиру средстава планираних за подстицајне мере руралног развоја. Потенцијалном кориснику је ограничена максимална висина подстицаја по подносиоцу на 500.000,00 динара на основу планираних инвестиција у оквиру Мера руралног развоја за 2024 годину. За доделу свих субвенција висина подстицаја се израчунава на основу набавне цене умањене за износ средстава на име ПЦВ-а.

2.2.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број подржаних пројеката.
2	Укупан број поднесених захтева.

2.2.12. Административна процедура: Административна процедура, критеријуми, начин исплате подстицаја и друга питања од значаја регулисана су Правилником о додели подстицајних средстава за реализацију мера руралног развоја на територији општине Димитровград у 2023. У складу са Програмом мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Димитровград за 2023 годину и Правилником о додели подстицајних средстава за реализацију мера руралног развоја на територији општине Димитровград у 2023, председник Општине Димитровград расписује Конкурс о реализацији мера. Председник Општине Димитровград решењем образује Комисију за реализацију програма мера пољопривредне политике и политике руралног развоја Општине Димитровград за 2023годину (у даљем тексту – Комисија). Административно – техничке послове Комисије обавља организациона јединица надлежна за послове пољопривреде и руралног развоја Општинске управе општине Димитровград. Пријаве на Конкурс са прописаном документацијом достављају се путем поште на адресу: Општина Димитровград, ул. Балканска бр.2. 18320 Димитровград, са назнаком или непосредно на писарници Општинске управе Општине Димитровград или у услужном центру Општине Димитровград у затвореној коверти са пуном адресом пошиљача на полеђини коверте. Комисија утврђује листу подносилаца пријава који испуњавају услове на основу достављене документације, у складу с Конкурсом и Правилником. У складу с критеријумима, који су дефинисани Програмом и Правилником, формира се бодовна листа на основу које се додељују бесповратна средства.

Комисија има право да заседа, када процени да су се стекли услови за доношење записника са предлогом одлуке о додели средстава у ком ће навести укупан број поднетих пријава са приказом тражених средстава, прихватљиве пријаве са приказом бодова и износа, неприхватљиве пријаве разврстане по разлозима неприхватљивости. Предлогом одлуке о додели средстава утврђени су појединачни износи средстава по подносиоцу пријаве коме су одобрена средства и начин бодовања, а подносиоцима пријава којима средства нису одобрена наводе се разлози одбијања/одбацивања. Одлуку о додели средстава доноси Општинско веће општине Димитровград на основу образложене Листе вредновања и рангирања коју је сачинила Комисија. Одлука о додели средстава објављује се на огласној табли, званичној интернет страници Општине Димитровград (www.dimitrovgrad.rs). Након донете одлуке којом се одобравају подстицајна средства, подносилац пријаве се позива да потпише уговор са председником Општине Димитровград, којим ће бити регулисана међусобна права, обавезе и одговорности, рокови реализације, динамика преноса средстава, обавезе наменског трошења средстава, затим поступак у случају раскида сарадње и друга питања од значаја за реализацију тог уговора. Средства се додељују бесповратно, по редоследу пристиглих пријава до утрошка опредељених средстава. Бесповратна средства ће се исплаћивати у складу с приливом средстава у буџет Општине Димитровград. Конкурс је отворен до утрошка средстава, а закључно са 30.11.2023. године. Резултати Конкурса биће објављени на огласној табли Општине Димитровград и на званичном сајту Општине Димитровград (www.dimitrovgrad.rs).

2.3. Назив и шифра мере: 104 Управљање ризицима

2.3.1. Образложење: Осигурања усева, плодова, вишегодишњих засада, расадника и животиња има позитиван ефекат у смислу повећања броја корисника и све већег прихватања ове мере као неопходну и реалну потребу за осигурањем, у односу на климатске појаве и друге негативне утицаје на пољопривредну производњу. Како су штете на пољопривредним усевима, плодовима, животињама и другим ресурсима, редован пратилац пољопривредне производње и како велику штету посебно чине елементарне непогоде, које су из године у годину све чешће и обимније, неопходно је подстицати реализацију овог програма. Такође велику штету на усевима и воћу, причињава разна дивљачи, а и сточни фонд је подложен болестима и угињућу. Штете већег обима превазилази могућност сапирања од стране произвођача и могу озбиљно да угрозе даљи опстанак газдинства, а тиме и дугорочно одрживи развој пољопривредне производње, с тога је било која висина помоћи од значаја.

2.3.2. Циљеви мере: Повраћај дела средстава премије осигурања за усеве, плодове и животиње с циљем да се пружи подршка пољопривредним произвођачима да осигурају усеве, плодове и стоку чиме се обезбеђује смањивање трошкова, уколико дође до негативних последица, штете проузроковане природним непогодама и другим ванредним догађајима. – увођење газдинства у обавезу осигурања, повећање стабилност дохотка пољопривредних газдинства.

2.3.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера 104.3 Осигурање усева, плодова, вишегодишњих засада, расадника и животиња, Програму мера подршке пољопривредне политике и политике руралног развоја Општине Димитровград за 2024. годину, је мера руралног развоја која је комплементарна са Национални програм руралног развоја од 2018 до 2020. године (Број: 320-6670/2018 од 30. јула 2018. године).

2.3.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере су физичка лица – носиоци регистрованих пољопривредних газдинства.

2.3.5. Економска одрживост: Подносилац захтева није у обавези да докаже кроз бизнис план економску одрживост пројекта.

2.3.6. Општи критеријуми за кориснике: 1. Подносилац пријаве је регистровано пољопривредно газдинство у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинства, са активним статусом на територији општине Димитровград. 2. Подносилац пријаве нема неизмирене доспеле пореске обавезе према Општини Димитровград, као и друге неизмирене обавезе према Општини Димитровград и јавним предузећима чији је оснивач Општина Димитровград. 3. У

случају подношења захтева за финансирање инвестиције корисник мора да испуни доспеле обавезе по раније одобреним инвестицијама финансираним из средстава буџетског Фонда за развој пољопривреде и руралног подручја општине Димитровград и према другим фондовима Општине Димитровград. 4. Корисник који подноси захтев, не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације) за исту намену, односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима. 5. Да је полиса осигурања код друштва за осигурање осигурала усеве и плодове од ризика умањења припоса, расаднике и животиње од ризика који су прописани условима осигуравајућих друштава.

2.3.7. Специфични критеријуми: За реализацију ове мере корисник је у обавези да испуни само опште критеријуме.

2.3.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
104.3	Осигурање усева, плодова, вишегодишњих засада, расадника и животиња

2.3.9. Критеријуми селекције:

2.3.10. Интензитет помоћи: Интензитет помоћи за осигурање усева, плодова, вишегодишњих засада, расадника и животиња износи 50% од висине премије осигурања без ПДВ-а. Максимални износ подстицаја за једно пољопривредно газдинство у току 2024. године је 50.000,00 динара на име осигурања усева, плодова, вишегодишњих засада, расадника и животиња. Мера ће трајати у периоду од објављивања конкурса па до утрошка планираних средстава, односно најкасније до 30.11.2024. године.

2.3.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број примљених захтева.
2	Број одобрених захтева.

2.3.12. Административна процедура: Административна процедура, критеријуми, начин исплате подстицаја и друга питања од значаја регулисана су Правилником о додели подстицајних средстава за реализацију Мера руралног развоја на територији општине Димитровград у 2024. У складу са Програмом мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Димитровград за 2024. годину и Правилником о додели подстицајних средстава за реализацију Мера руралног развоја на територији општине Димитровград у 2024. години, председник Општине Димитровград расписује Конкурс о реализацији мере. Председник Општине Димитровград решењем образује Комисију за реализацију програма мера пољопривредне политике и политике руралног развоја Општине Димитровград за 2024. годину (у даљем тексту – Комисија). Административно – техничке послове Комисије обавља организациона јединица надлежна за послове пољопривреде и руралног развоја ОУ Димитровград. Пријаве на Конкурс са прописаном документацијом достављају се путем поште на адресу: Општина Димитровград, ул. Балканска бр.2. 18320 Димитровград, са назнаком или непосредно на писарници Општинске управе Општине Димитровград у затвореној коверти са пуном адресом пошилаоца на полеђини коверте. Комисија утврђује листу подносилаца пријава који испуњавају услове на основу достављене документације, у складу с Конкурсом и Правилником. У складу с критеријумима, који су дефинисани Програмом и Правилником, формира се бодовна листа на основу које се додељују бесповратна средства. Комисија има право да заседа, када процени да су се стекли услови за доношење записника са предлогом одлуке о додели средстава у ком ће навести укупан број поднетих пријава са приказом тражених средстава, прихватљиве пријаве са приказом бодова и износа, неприхватљиве пријаве разврстане по разлозима неприхватљивости. Предлогом одлуке о додели средстава утврђени су појединачни износи средстава по подносиоцу пријаве коме су одобрена средства и начин бодовања, а подносиоцима пријава којима средства нису одобрена наводе се разлози

Димитровград за 2024. годину и Правилником о додели подстицајних средстава за реализацију мере „Органска производња“ на територији општине Димитровград у 2024, председник Општине Димитровград расписује Конкурс о реализацији мера. Председник Општине Димитровград решењем образује Комисију за реализацију програма мера пољопривредне политике и политике руралног развоја Општине Димитровград за 2024. годину (у даљем тексту – Комисија). Административно – техничке послове Комисије обавља организациона јединица надлежна за послове пољопривреде и руралног развоја Општинске управе општине Димитровград. Пријаве на Конкурс са прописаном документацијом достављају се путем поште на адресу: Општина Димитровград, ул. Балканска бр.2. 18320 Димитровград, са назнаком или непосредно на писарници Општинске управе Општине Димитровград у затвореној коверти са пуном адресом пошиљаоца на полеђини коверте. Комисија утврђује листу подносилаца пријава који испуњавају услове на основу достављене документације, у складу с Конкурсом и Правилником. У складу с критеријумима, који су дефинисани Програмом и Правилником, формира се бодовна листа на основу које се додељују бесповратна средства. Комисија има право да заседа, када процени да су се стекли услови за доношење записника са предлогом одлуке о додели средстава у којој ће навести укупан број поднетих пријава са приказом грађених средстава, прихватљиве пријаве са приказом бодова и износа, неприхватљиве пријаве разврстане по разлозима неприхватљивости. Предлогом одлуке о додели средстава утврђени су појединачни износи средстава по подносиоцу пријаве коме су одобрена средства и начин бодовања, а подносиоцима пријава којима средства нису одобрена наводе се разлози одбијања/одбацивања. Одлуку о додели средстава доноси Општинско веће општине Димитровград на основу образложене Листе вредновања и рангирања коју је сачинила Комисија. Одлука о додели средстава објављује се на огласној табли, званичној интернет страници Општине Димитровград (www.dimitrovgrad.rs). Након донете одлуке којом се одобравају подстицајна средства, подносилац пријаве се позива да потпише уговор са председником Општине Димитровград, којим ће бити регулисана међусобна права, обавезе и одговорности, рокови реализације, динамика преноса средстава, обавезе наменског трошења средстава, затим поступак у случају раскида сарадње и друга питања од значаја за реализацију тог уговора. Средства се додељују бесповратно, по редоследу пристиглих пријава до утрошка одређених средстава. Бесповратна средства ће се исплаћивати у складу с приливом средстава у буџет Општине Димитровград. Конкурс је отворен до утрошка средстава, а закључно са 30.11.2024. године. Резултати Конкурса биће објављени на огласној табли Општине Димитровград и на званичном сајту Општине Димитровград (www.dimitrovgrad.rs).

2.5. Назив и шифра мере: 201.4 Очување биљних и животињских генетичких ресурса

2.5.1. **Образложење:** Подручје општине Димитровград представља једно од најзначајнијих подручја Србије у области очувања генетичких ресурса домаћих животиња, а уједно је декларацијом Скупштине општине Димитровград у новембру 2012. Године, проглашено за Парк агробiodиверзитета. 15 газдинстава укључено је у тзв. „on-farm, in situ“ програм очувања аутохтоних раса, узгајајући следеће расе: домаћи брдски коњ (око 100 грла свих старосних категорија), балкански маџарац (око 40 грла свих старосних категорија), домаћи биво (17 грла свих старосних категорија), буша (преко 300 грла свих старосних категорија); пиротска овца (око 200 грла); каракачанска овца (око 300 грла); бардока (око 100 грла); сврљишка овца (око 200 грла); балканска коза (око 150 грла); мангулица, сврљишка кокош (око 50 грла), каракачански пас, шарпланинац.... Очување и одрживо коришћење генетичких ресурса наведено је у локалним стратешким Стратегија одрживог економског развоја и Секторски план руралног развоја. Циљ ове мере је да унапреди услове за очување и одрживо коришћење генетичких ресурса кроз подршку одгајивачима. Спровођењем ове мере, очекује се повећање броја одгајивача, односно броја локација очувања, као и укупан број животиња која припадају категорији аутохтоних раса чиме ће стабилизирати статус ових раса. Одгајивачи аутохтоних раса на подручју Димитровграда суочени су са следећим препрекама. Нижи обим производње у поређењу са газдинствима која производњу заснивају на алохтоним расама које су конкурентније у интензивним системима држања (за које карактеристична производња за масовну потрошњу). Иако су аутохтоне расе у екстензивним и полуекстензивним системима конкурентније у погледу самог квалитета производа, ниска куповна моћ грађана онемогућава продају производа аутохтоних раса по вишим ценама. Недовољна препознатљивост производа аутохтоних раса и њиховог етичког, научног, еколошког, историјског и економског значаја. „in breeding“ као последица малог броја преосталих животиња аутохтоних раса и услед недовољне финансијске моћи одгајивача да са стране допреме „свежу крв“, односно мупка прикладна грла и нове линије. У случају

пиротске овце, која је најугроженија аутохтона раса оваца на подручју Србије, неопходна је идентификација и карактеризација на терену.

2.5.2. Циљеви мере: Подстицај за набавку приплодних грла (нарочито мушких), као и подстицај за формирање нових колекција, довешће до још већег профилисања општине Димитровград као подручја које представља уточиште за аутохтоне расе овог дела Европе. Намера општине Димитровград да газдинства која одгајају аутохтоне расе постану суб агроекотуристичке понуде руралног подручја општине. Набавком нових линија/родова односно мушких приплодних грла, отклониће опасност од негативних појава које носи укрштање у сродству. Истовремено, уређење газдинства створиће додатне услове неопходне за развој агроекотуризма као суштинског начина за економску валоризацију генетичких ресурса домаћих животиња. Плаћање за пропуштену добит када је реч о биволима, овцама и козама, неопходна је мера која би помогла очување раса које су тренутно у економском смислу посебно неконкурентне у поређењу са алохтоним расама коришћеним у интензивним системима производње.

2.5.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера 201.4 Набавка приплодних грла аутохтоних раса домаћих животиња, Програма мера подршке пољопривредне политике и политике руралног развоја Општине Димитровград за 2023 годину, је мера руралног развоја која је комплементарна са Национални програм руралног развоја од 2022. до 2024. године.

2.5.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере су физичка лица и правна лица - носиоци регистрованог пољопривредног газдинства.

2.5.5. Економска одрживост: Подносилац захтева није у обавези да докаже кроз бизнис план економску одрживост пројекта.

2.5.6. Општи критеријуми за кориснике: 1. Подносилац пријаве је регистровано пољопривредно газдинство у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинства, са активним статусом на територији општине Димитровград. 2. Подносилац пријаве нема неизмирене доспеле пореске обавезе према Општини Димитровград, као и друге неизмирене обавезе према Општини Димитровград и јавним предузећима чији је оснивач Општина Димитровград. 3. У случају подношења захтева за финансирање инвестиције корисник мора да испуни доспеле обавезе по раније одобреним инвестицијама финансираним из средстава буџетског Фонда за развој пољопривреде и руралног подручја општине Димитровград и према другим фондовима Општине Димитровград. 4. Корисник за инвестицију за коју подноси захтев, не сме користи подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације) за исту намену, односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима; 5. Наменски користи и не отуђи нити да другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет захтева у периоду од пет година од дана набавке приплодних грла; 6. Корисник и место реализације инвестиције морају бити са територије Општине Димитровград. Корисник мора да је пријављен на територији Општине Димитровград минимум шест (6) месеци

2.5.7. Специфични критеријуми: За набавку мушких приплодних животиња треба да поседују најмање 3 женска приплодна грла одговарајуће аутохтоне расе (за копитаре, свиње и велике преживаре), односно најмање 20 женских приплодних грла (за мале преживаре и живину) одговарајуће аутохтоне расе. За набавку нових колекција – услов је да поседују техничке услове за прихват, држање и коришћење животиња. За доделу подстицаја за набавку приплодних животиња аутохтоних раса могу се прихватити само грла набављена ван подручја пиротског управног округа.

2.5.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције	
201.4.2	Очување животињских генетичких ресурса	

2.5.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Број чланова комерцијалног регистрованог пољопривредног газдинства (укључујући и носиоца РПГ).		до 2 - 10; од 3 до 4 - 15; 5 и више 20.
2	Оцена одрживости инвестиције/повећање обима производње за коју се тражи додела подстицаја		ниска 0; средња 10; висока 20.
3	Пољопривредно газдинство се налази на подручју Забрђа, Висока, Бурела и Дерекула (место реализације инвестиције)	да	20
4	Подносилац захтева је жена	да	10
5	Подносилац захтева бави се пољопривредном производњом - у својству делатности	да	искључиво - 30; додатно или пензионери - 10.
6	Старост подносилац захтева носилац пољопривредног газдинства		до 40 год - 20; од 41 до 55 год. - 15; 56 год и више - 10.

2.5.10. Интензитет помоћи: Интензитет помоћи износи 80% укупних прихватљивих трошкова. Минимални износ повраћаја средстава је 5.000,00 РСД, максимални износ повраћаја средстава је 100.000,00 РСД. Максимална висина повраћаја по приплодном грлу одређиће се Конкурсом у складу са актуалном ценом на тржишту. За доделу свих субвенција висина подстицаја се израчунава на основу набавне цене умањене за износ средстава на име ПДВ-а.

2.5.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број приплодних животиња унутар категорија аутохтоних раса на територији општине Димитровград
2	Укупан број аутохтоних раса на подручју општине у програму тзв. „in situ“ очувања на територији општине Димитровград

2.5.12. Административна процедура: Административна процедура, критеријуми, начин исплате подстицаја и друга питања од значаја регулисана су Правилником о додели подстицајних средстава за реализацију мере „Набавка приплодних грла аутохтоних раса домаћих животиња“ на територији општине Димитровград у 2023. У складу са Програмом мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Димитровград за 2023 годину и Правилником о додели подстицајних средстава за реализацију мере „Набавка приплодних грла аутохтоних раса домаћих животиња“ на територији општине Димитровград у 2023, председник Општине Димитровград расписује Конкурс о реализацији мера. Председник Општине Димитровград решењем образује Комисију за реализацију програма мера пољопривредне политике и политике руралног развоја Општине Димитровград за 2023годину (у даљем тексту - Комисија). Административно - техничке послове Комисије обавља организациона јединица надлежна за послове пољопривреде и руралног развоја Општинске управе општине Димитровград. Пријаве на Конкурс са прописаном документацијом достављају се путем поште на адресу: Општина Димитровград, ул. Балканска бр.2. 18320 Димитровград, са назнаком или непосредно на писарници Општинске управе Општине Димитровград у затвореној коверти са пуном адресом пошиљаоца на полеђини коверте. Комисија утврђује листу подносилаца пријава који испуњавају услове на основу достављене документације, у складу с Конкурсом и Правилником. У складу с критеријумима, који су дефинисани Програмом и Правилником, формира се бодовна листа на основу које се додељују бесповратна средства. Комисија има право да заседа, када процени да су се стекли услови за доношење записника са предлогом одлуке о додели средстава у коме ће навести укупан број поднетих пријава са приказом тражених средстава, прихватљиве пријаве са приказом бодова и износа, неприхватљиве пријаве разврстане по разлозима неприхватљивости. Предлогом одлуке о додели средстава утврђени су појединачни износи средстава по подносиоцу пријаве коме су одобрена средства и начин бодовања, а подносиоцима пријава којима средства нису одобрена наводе се разлози одбијања/одбацивања. Одлуку о додели средстава доноси Општинско веће општине Димитровград на основу образложене Листе вредновања и рангирања коју је сачинила Комисија. Одлука о додели

2.6.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Критеријуми селекције се не примењују при реализацији ове мере с обзиром на то да није предвиђено рангирање потенцијалних корисника. Мера се спроводи према редоследу пристиглих захтева, до утrophка средстава.		

2.6.10. **Интензитет помоћи:** Интензитет помоћи Општине Димитровград од 80 до 100%.

2.6.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број поднесених захтева.
2	Укупан број подржаних пројеката.

2.6.12. **Административна процедура:** Одлуку о додели средства за меру 301 „Инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре“ доноси Општинско веће Општине Димитровград, на основу поднетих захтева. Општинско веће општине Димитровград ће одлуке о одређивању средстава доносити у складу са утврђеним критеријумима. Избор пружаоца услуге вршиће у складу са Законом о јавним набавкама.

2.7. **Назив и шифра мере:** 402 Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју

2.7.1. **Образложење:** Одрживи развој пољопривреде и руралних подручја захтева да буде заснован на праћењу нових технологија, стручном усавршавању и константном трансферу знања и информација. Пољопривредни произвођачи и сеоско становништво све теже успевају да самостално, без икакве стручне помоћи примењују иновације у производњи, пласману, развоју непољопривредних делатности, маркетингу и другим активностима везаним за развој руралних средина. Облици стицања нових знања – стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности биће усмерене на пољопривредне произвођаче, сеоско становништво и на стручњаке локалног агросектора, из свих пољопривредних и непољопривредних области, који ће резултате стручног усавршавања користити за даљи рурални развој на подручју општине Димитровград. Подршка информативним активностима обухватиће подршку промоције развојних потенцијала и потреба села, очувања традиције, подршку активностима везаним за подизање нивоа пласмана производа и услуга и активностима везаним за развој села у образовном, здравственом, културном, спортском, социолошком и осталим аспектима, који ће утицати на побољшање квалитета живота сеоског становништва. Општина Димитровград у сарадњи са удружењима, пре свега са удружење пчелара организује предавања током зимског периода на различите теме које су од интереса за пчеларе. Одличном сарадњом Општине Димитровград и ПССС Пирот сваке године организују се низ семинара и тренинга пресвега на темама из области е - аграра, сточарства, воћарства и органске пољопривреде. Општина Димитровград редовно организује посету сајма у Новом Саду и организује посету сајма пчеларства.

2.7.2. **Циљеви мере:** • Развој пољопривреде и руралних подручја заснован на знању; • Повећање доступности и квалитета знања, унапређење социјалне и економске инклузије малих и средњих газдинстава и микропредузећа у руралним срединама; • Одрживи развој, заштита ресурса, побољшање биодиверзитета и смањење миграције становништва; • Јачање капацитета и промоција руралних средина; • Повезивање пољопривредних произвођача.

2.7.3. **Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду:** Мера 402. Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју, Програма мера подршке пољопривредне политике и политике руралног развоја Општине Димитровград за 2023годину, је мера руралног развоја која је комплементарна са Национални програм за пољопривреду за период 2018 -

2020. године, („Службени гласник РС”, број 120/17 од 30.12.2017. године).

2.7.4. Крајњи корисници: Циљна група су носиоци и чланови регистрованих пољопривредних газдинства са територије општине Димитровград, и удружења грађана која се баве пољопривредном производњом или руралним развојем.

2.7.5. Економска одрживост: Није применљиво.

2.7.6. Општи критеријуми за кориснике: 1. Подносилац пријаве је регистровано удружење грађана или земљорадничка задруга на територији општине Димитровград. 2. Подносилац пријаве нема неизмирене доспеле пореске обавезе према Општини Димитровград, као и друге неизмирене обавезе према Општини Димитровград и јавним предузећима чији је оснивач Општина Димитровград. 3. У случају подношења захтева за финансирање инвестиције корисник мора да испуни доспеле обавезе по раније одобреним инвестицијама финансираним из средстава буџетског Фонда за развој пољопривреде и руралног подручја општине Димитровград и према другим фондовима Општине Димитровград. 4. Удружења грађана и земљорадничке задруге да су уписани у регистар привредних субјеката и налазе се у активном статусу, те да није покренут поступак стечаја и ликвидације, односно, да није било више од 30 дана у блокади у периоду од годину дана пре подношења пријаве на конкурс (предузетници и правна лица).

2.7.7. Специфични критеријуми: Нису применљиви.

2.7.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
402.1	Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања
402.2	Стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности

2.7.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Критеријуми селекције се не примењују при реализацији ове мере с обзиром на то да није предвиђено рангирање потенцијалних корисника. Мера се спроводи према редоследу пристиглих захтева, до утрошка средстава.		

2.7.10. Интензитет помоћи: Општина Димитровград, финансира са највише 100% активности која се односи на стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности, као и организовање информативних активности посете и учешћа на сајмовима, изложбама, манифестацијама, студијским путовањима.

2.7.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број примљених захтева.
2	Број одобрених захтева.

2.7.12. Административна процедура: Средства за инвестицију 402.1 „Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања”, распоређује Општинско веће општине Димитровград, на основу поднетих захтева или предлога организационе јединице надлежне за пољопривреду и рурални развој ОУ Димитровград. Избор пружаоца услуге вршиће у складу са Законом о јавним набавкама.

2.8. Назив и шифра мере: 601 Изградња објеката

2.8.1. Образложење: Територија општине Димитровград је богата ендемским врстама домаћих животиња. Локално пољопривредно становништво бави се сточарством, односно гаји између осталог и врсте које су угрожене на територији Републике Србије. Велики број локалног становништва који се бави сточарством, односно интензивним и екстензивним гајењем угрожених врста животиња на територији општине Димитровград има потребу за изградњом објеката на самој локацији газдинства како би могли да квалитетније обављају своје свакодневне активности. Сврха мере је помоћ локалним сточарима при изградњи објеката на њиховим пољопривредним газдинствима, а све у циљу да се олакша свакодневно бављење сточарством и пољопривредом. Очекивани ефекти ове мере су ефикасније, једноставније, профитабилније бављење пољопривредом, као и побољшање услова за животиње које се чувају од стране локалног пољопривредног становништва. Локални пољопривредници тренутно се сусрећу са проблемима као што су недовољан број објеката на пољопривредном газдинству, локални сточари немају адекватне објекте за чување стоке. Протеклих година смо имали велико интересовање за меру као што је "Изградња објеката", сви пољопривредници који су се информисали везано за изградњу нових објеката и реконструкцију објеката на газдинству смо морали да разочарамо информацијом да таква мера не постоји у шифрарнику мера које прописује министарство. Након обављања јавне расправе са локалним пољопривредницима установили смо да је мера "Изградња објеката" једна од најбитнијих, ми смо као локална самоуправа одлучили да разрадиме такву и убацимо у Програму за пољопривреду за 2024. годину.

2.8.2. Циљеви мере: 1. Повећање квалитета живота на селу; 2. Побољшање квалитета држања животиња; 3. Повећање квалитета живота на селу; 4. Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава; 5. Повећање производње, побољшање продуктивности и квалитета производа, смањење трошкова производње; 6. Унапређење техничко – технолошке опремљености; 7. Усклађивање са правилима Уније, њеним стандардима, политикама и праксама.

2.8.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера 601. Изградња објеката, Програма мера подршке пољопривредне политике и политике руралног развоја Општине Димитровград за 2024. годину, је мера руралног развоја која је комплементарна са Национални програм руралног развоја од 2018 до 2020. године (Број: 320-6670/2018 од 30. јула 2018. године).

2.8.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере су физичка лица и правна лица – носиоци регистрованог пољопривредног газдинства.

2.8.5. Економска одрживост: Подносилац захтева није у обавези да докаже кроз бизнис план економску одрживост пројекта.

2.8.6. Општи критеријуми за кориснике: 1. Подносилац пријаве је регистровано пољопривредно газдинство у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинства, са активним статусом на територији општине Димитровград. 2. Подносилац пријаве нема неизмирене доспеле пореске обавезе према Општини Димитровград, као и друге неизмирене обавезе према Општини Димитровград и јавним предузећима чији је оснивач Општина Димитровград. 3. У случају подношења захтева за финансирање инвестиције корисник мора да испуни доспеле обавезе по раније одобреним инвестицијама финансираним из средстава буџетског Фонда за развој пољопривреде и руралног подручја општине Димитровград и према другим фондовима Општине Димитровград. 4. Корисник за инвестицију за коју подноси захтев, не сме користи подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаја, донације) за исту намену, односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима; 5. У случају када корисник није власник катастарских парцела и објекта који су предмет инвестиције за коју се подноси захтев, неопходно је да на њима има право закупа, односно коришћења на основу уговора закљученог са закуподавцем физичким лицем или министарством надлежним за послове пољопривреде на период закупа, односно коришћења од најмање десет година почев од календарске године за коју се подноси захтев за коришћење подстицаја. 6. Наменски користи и не отуђи нити да другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет захтева у периоду од пет година од дана изградње објекта. 7. Правна лица и предузетници да су уписани у регистар привредних субјеката и налазе се у активном статусу, те да није

изградња објеката на територији општине Димитровград у 2024. години, председник Општине Димитровград расписује Конкурс о реализацији мера. Председник Општине Димитровград решењем образује Комисију за реализацију програма мера пољопривредне политике и политике руралног развоја Општине Димитровград за 2024. годину (у даљем тексту - Комисија). Административно - техничке послове Комисије обавља организациона јединица надлежна за послове пољопривреде и руралног развоја Општинске управе општине Димитровград. Пријаве на Конкурс са прописаном документацијом достављају се путем поште на адресу: Општина Димитровград, ул. Балканска бр.2. 18320 Димитровград, са назнаком или непосредно на писарници Општинске управе Општине Димитровград или у услужном центру Општине Димитровград у затвореној коверти са пуном адресом пошиљача на полеђини коверте. Комисија утврђује листу подносилаца пријава који испуњавају услове на основу достављене документације, у складу с Конкурсом и Правилником. У складу с критеријумима, који су дефинисани Програмом и Правилником, формира се бодовна листа на основу које се додељују бесповратна средства. Комисија има право да заседа, када процени да су се стекли услови за доношење записника са предлогом одлуке о додели средстава у ком ће навести укупан број поднетих пријава са приказом тражених средстава, прихватљиве пријаве са приказом бодова и износа, неприхватљиве пријаве разврстане по разлозима неприхватљивости. Предлогом одлуке о додели средстава утврђени су појединачни износи средстава по подносиоцу пријаве коме су одобрена средства и начин бодовања, а подносиоцима пријава којима средства нису одобрена наводе се разлози одбијања/одбацивања Одлуку о додели средстава доноси Општинско веће општине Димитровград на основу образложене Листе вредновања и рангирања коју је сачинила Комисија. Одлука о додели средстава објављује се на огласној табли, званичној интернет страници Општине Димитровград (www.dimitrovgrad.rs). Након донете одлуке којом се одобравају подстицајна средства, подносилац пријаве се позива да потпише уговор са председником Општине Димитровград, којим ће бити регулисана међусобна права, обавезе и одговорности, рокови реализације, динамика преноса средстава, обавезе наменског трошења средстава затим поступак у случају раскида сарадње и друга питања од значаја за реализацију тог уговора. Средства се додељују бесповратно, по редоследу пристиглих пријава до утрошка одређених средстава. Бесповратна средства ће се исплаћивати у складу с приливом средстава у буџет Општине Димитровград. Конкурс је отворен до утрошка средстава, а закључно са 30.11.2024. године. Резултати Конкурса биће објављени на огласној табли Општине Димитровград и на званичном сајту Општине Димитровград (www.dimitrovgrad.rs).

III. ИДЕНТИФИКАЦИОНА КАРТА

Табела: Општи подаци и показатељи

Назив показатеља	Вредност, опис показатеља	Извор податка и година
ОПШТИ ПОДАЦИ		
Административни и географски положај		
Лутономна покрајина	/	рзс*
Регион	Регион Јужне и Источне Србије	рзс*
Област	Пиротска област	рзс*
Град или општина	општина	рзс*
Површина	483 км ²	рзс*
Број насеља	43	рзс*
Број катастарских општина	42	рзс*
Број подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП)	40	
Демографски показатељи		
Број становника	8043	рзс**
Број домаћинстава	3952	рзс*
Густина насељености (број становника/површина, км ²)	21	
Промена броја становника 2011:2002 (2011/2002*100 - 100)	13,9 %	рзс**
- у руралним подручјима АП/ЈЛС	18,4 %	рзс**
Становништво млађе од 15 година (%)	11,3 %	рзс**
Становништво старије од 65 година (%)	23,8 %	рзс**
Просечна старост	46,5	рзс*
Индекс старења	2,11	рзс*
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем (%)	16,4 %	рзс*
Основно образовање (%)	29,5 %	рзс*
Средње образовање (%)	39,87 %	рзс*
Више и високо образовање (%)	14 %	рзс*
Пољопривредно становништво у укупном броју становника (%)	14,37 %	Процена
Природни услови		
Рељеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)	Брдско планински рељеф	Интерни
Преовлађујући подолошки типови земљишта и бонитетна класа	Псеудоглеј	Интерни
Клима (умерено-континентална, субпланинска ...)	Умерено континентално	Интерни
Просечна количина падавина (mm)	635,5	Интерни

Средња годишња температура (оС)	10 С		Интерни
Хидрографија (површинске и подземне воде)	Јерма, Нишава, Лукавачка и Височица подземне воде плитке до 4м испод нивоа терена.		Интерни
Површина под шумом (ha)	14811,44 ха		рзс*
Површина под шумом у укупној површини АП/ЈЛС (%)	30 %		рзс*
Пошумљене површине у претходној години (ha)	3,42 ха		рзс*
Посечена дрвна маса (м3)	10895 м3		рзс*
ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ			
Стање ресурса			
Укупан број пољопривредних газдинстава:	1080		рзс***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ):	517		Управа за трезор
- породична пољопривредна газдинства (%)	99,4 %		
- правна лица и предузетници (%)	0,56 %		
Коришћено пољопривредно земљиште - КПЗ (ha)	7561 ха		рзс***
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС (%)	15,7 %		
Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци, остало(18) (ha, %)	7523 ха		рзс***
Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало(19) (ha, %)	2081 ха		рзс***
Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству (ha)	7 ха		рзс***
Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом (ha)	0		Интерни
Обухваћеност земљишта неким видом удруживања (ha)	0		Интерни
Број пољопривредних газдинстава која наводњавају КПЗ	75		рзс***
Одводњавана површина КПЗ (ha)	660 ха		Интерни
Наводњавана површина КПЗ (ha)	115 ха		рзс***
Површина пољопривредног земљишта у државној својини на територији АП(20) (ha)	12894,4649 ха		Интерни
Површина пољопривредног земљишта у државној својини која се даје у закуп (ha):	1094,1763 ха		Интерни
- физичка лица (%)	29 ПГ, 1042,3038 ха.		Интерни
- правна лица (%)	2 ПГ, 51,8725 ха.		Интерни
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела (број)	26573		рзс***
Трактори, комбајни, прикључне машине (број)	3408		рзс***
Пољопривредни објекти (број)	3495		рзс***
чч, сушаре, стакленици и пластеници (број)	119		рзс***
Употреба минералног ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља (ha, број ПГ)	3544 ха; 2155 ПГ.		рзс***
Број чланова газдинства и стално запослених на газдинству:	2556 и 11 стално запослених		рзс***
(на породичном ПГ: на газдинству правног лица/предузетника) (ha)	2554:12		рзс***
Годишње радне јединице (број)	1043		рзс***

Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника (број)	1 удружење		Интерни
Производња пољопривредних производа (количина):			
- биљна производња (t)	22965 т		рзс***
- сточарска производња (t, lit, ком.)	4.000.000,00 лит/год		Интерни
ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА			
Рурална инфраструктура			
<i>Саобраћајна инфраструктура</i>			
Дужина путева(км)	128,8 км		рзс*
Поште и телефонски претплатници (број)	2 поште, 3681 корисника		рзс*
<i>Водопривредна инфраструктура</i>			
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу (број)	3183		рзс*
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу (број)	2619		рзс*
Укупне испуштене отпадне воде (хиљ.м3)	500.000 м3		рзс*
Пречишћене отпадне воде (хиљ.м3)	500.000 м3		рзс*
<i>Енергетска инфраструктура</i>			
Производња и снабдевање електричном енергијом (број)	0		Интерни
<i>Социјална инфраструктура</i>			
Објекти образовне инфраструктуре (број)	7		рзс*
Број становника на једног лекара	533		рзс*
Број корисника социјалне заштите	1811		рзс*
<i>Диверзификација руралне економије</i>			
Запослени у секторима пољопривреде, шумарства и водопривреде (број)	184		рзс* рзс***
Газдинства која обављају друге профитабилне активности(30) (број)	112		рзс***
Туристи и просечан број ноћења туриста на територији АП/ЈЛС (број)	1031 (2,3 домаћ и 1,7 страни туристи)		рзс*
<i>Трансфер знања и информација</i>			
Пољопривредна саветодавна стручна служба (да/не)	да		Интерни
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем (број)	517		ПССС

Број: 06-117/2024-17/5-12-4
У Димитровграду, 15.05.2024. године

Датум и место

ПРЕДСЕДНИК
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД
Зоран Ђуров

Потпис овлашћеног лица у АП/ЈЛС

Зоран Ђуров